

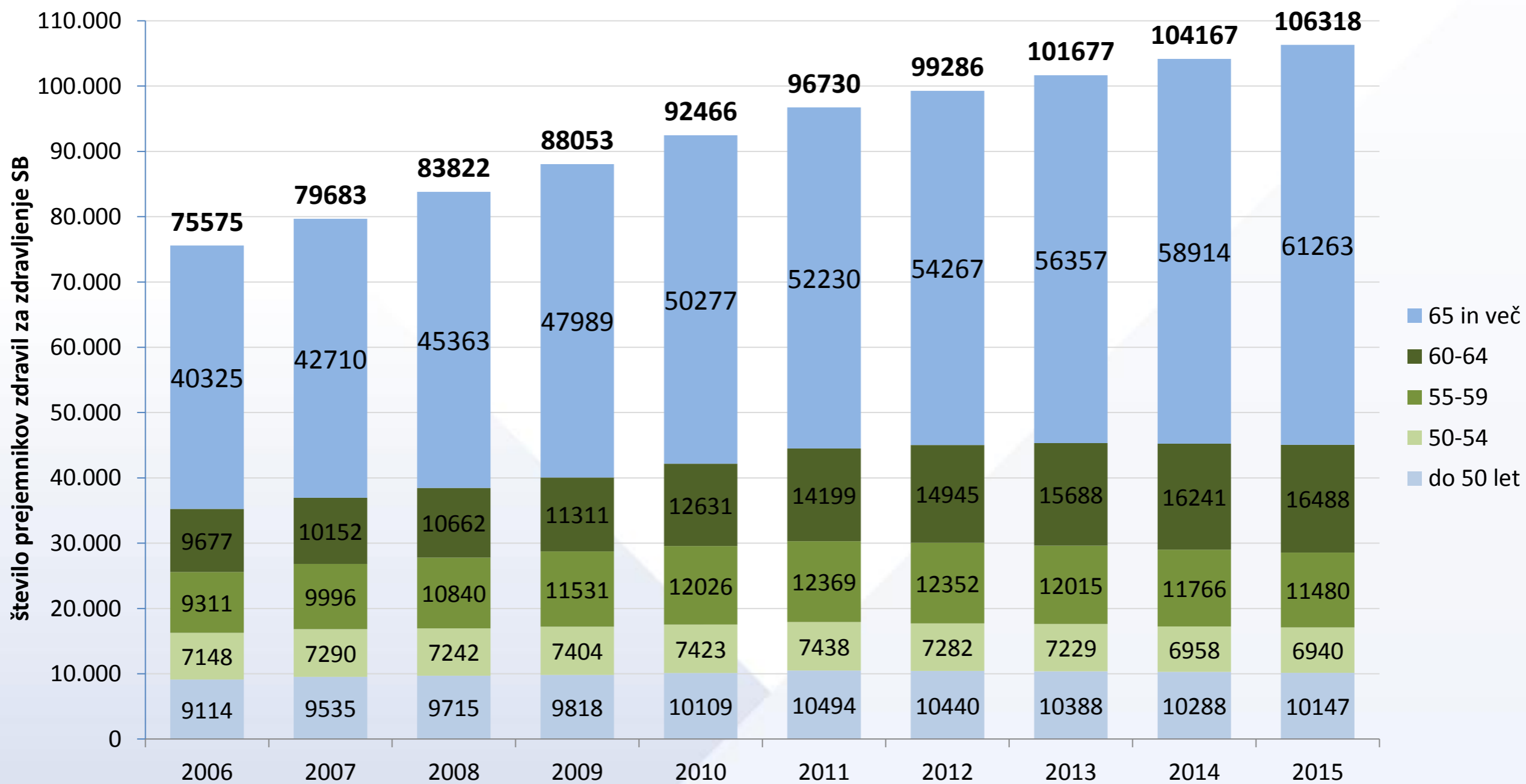
NIJZ

Nacionalni inštitut
za **javno zdravje**

Sladkorna bolezen v Sloveniji 2015

14.11.2016

Število oseb, ki prejemajo zdravila za zniževanje glukoze v krvi, Slovenija, 2006 - 2015

Ocena števila oseb s SB in ocena prevalence SB na osnovi števila prejemnikov zdravil za zniževanje glukoze v krvi

Specifična samo za zdravljenje sladkorne bolezni so zdravila: ATC podskupina A-10 (antihiperglikemiki), zato je možna določitev oseb s SB iz zbirke porabe zdravil na Rp

Vključeni vsi prejemniki zdravil, ki so v koledarskem letu prejeli vsaj 1 recept za antihiperglikemike. Delež prejemnikov teh zdravil je okrog 6% odraslih prebivalcev (izračun na vse prebivalce – vse starosti: 5,2%).

Leto 2015:

Prevalenca ugotovljene sladkorne bolezni 5,7% prebivalcev v starosti 20-79 let

Na podlagi števila prejemnikov antihiperglikemikov 106.300 je ocenjeno število oseb z znano SB okrog 125.100

Ocena temelji na predpostavki, da 15% bolnikov obvladuje ugotovljeno SB še brez zdravil – samo z nefarmakološkimi ukrepi, zdravim življenjskim slogom

	2014	2015
št. prejemnikov antihiperglikemičnih zdravil	104.176	106.300
 ocenjeno št. oseb s SB	122.560	125.100

Anketna prevalenca SB

Anketna prevalenca na podlagi raziskave EHIS 2014 (NIJZ) po enotni evropski mednarodni metodologiji (reprezentativni vzorec odraslega prebivalstva 15+ let).

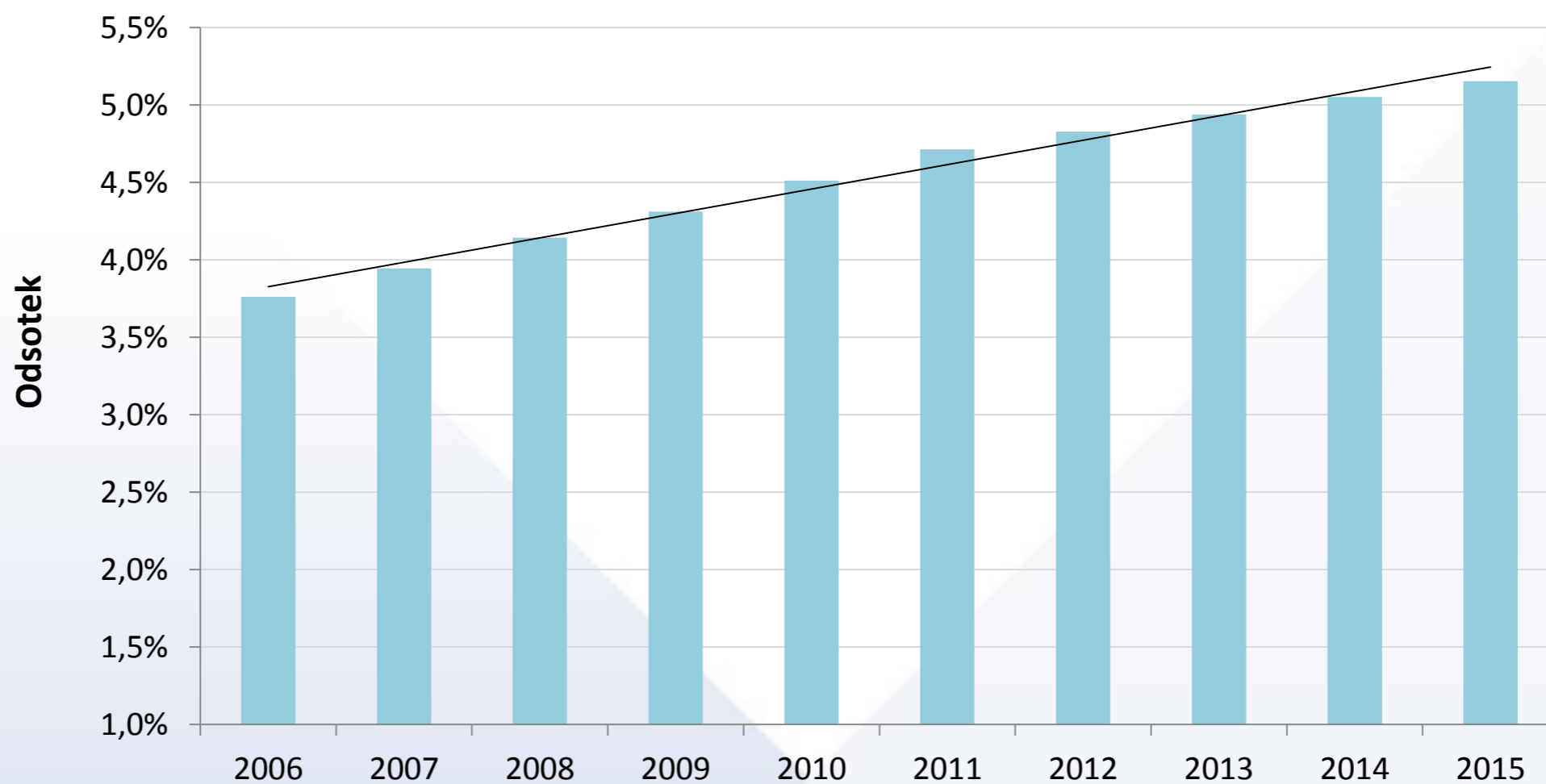
Izračun **ocene števila oseb z ugotovljeno SB** v prebivalstvu je možen iz deleža oseb s SB v anketni populaciji, saj vključuje osebe s SB, ki prejemajo antihiperglikemična zdravila, in osebe s SB tipa 2, ki se še zdravijo samo z dieto, telesno dejavnostjo in uravnavanjem telesne mase.

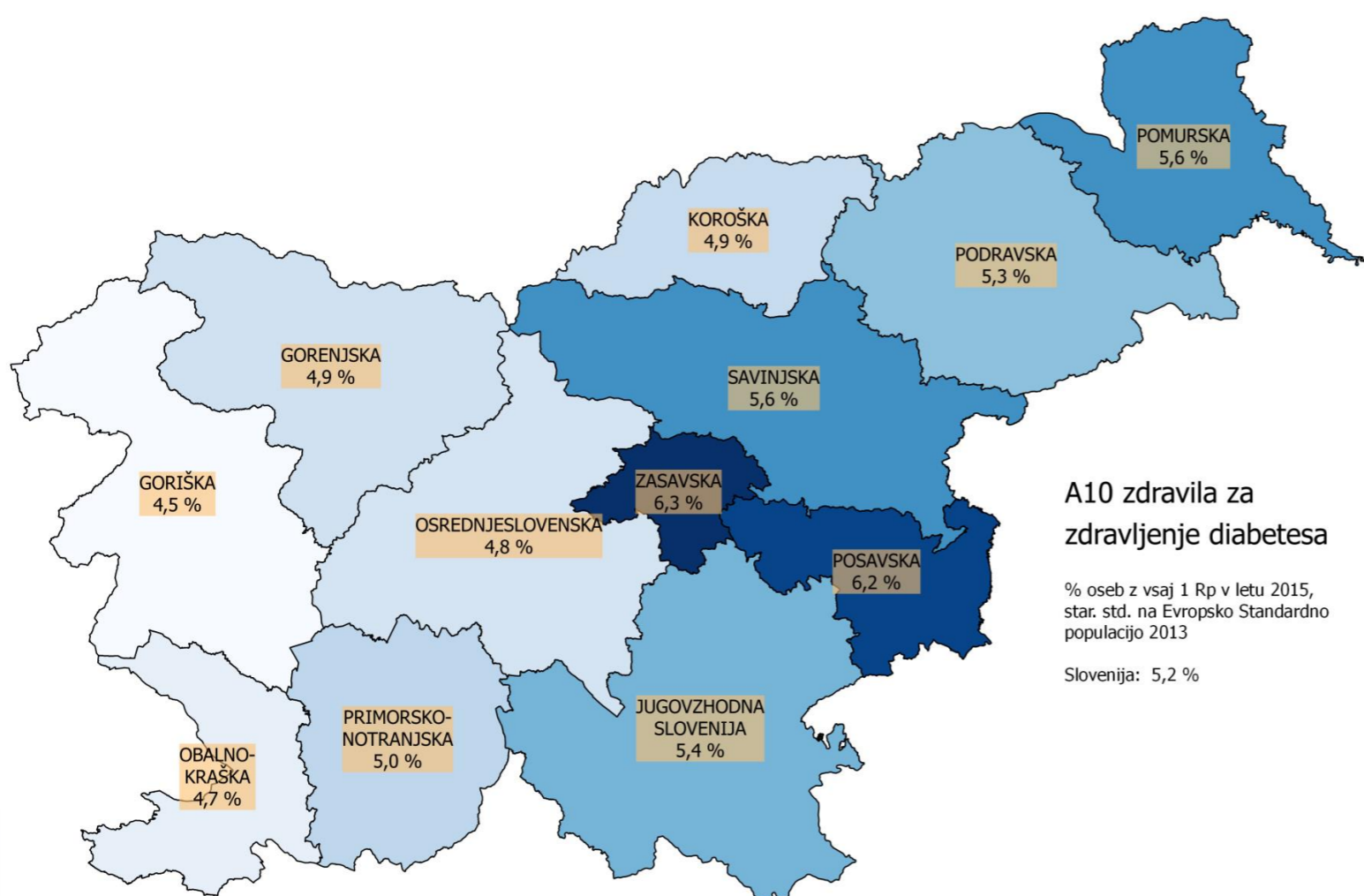
Anketna prevalenca sladkorne bolezni v raziskavi EHIS 2014 med odraslimi prebivalci Slovenije je znašala 6,9% (95% Interval zaupanja 6,3%-7,6%), kar predstavlja 120.675 oseb.

Raziskava ni vključevala institucionaliziranih oseb v zdravstveno socialnih zavodih (DU, DSO), med katerimi je dodatnih 2500 – 5200 oseb.

Odstotek prebivalstva (vse starosti), ki prejema zdravila za zniževanje glukoze v krvi, Slovenija 2006 - 2015

Javnozdravstveno je pomemben predvsem diabetes tip 2 – okoli 90% primerov.

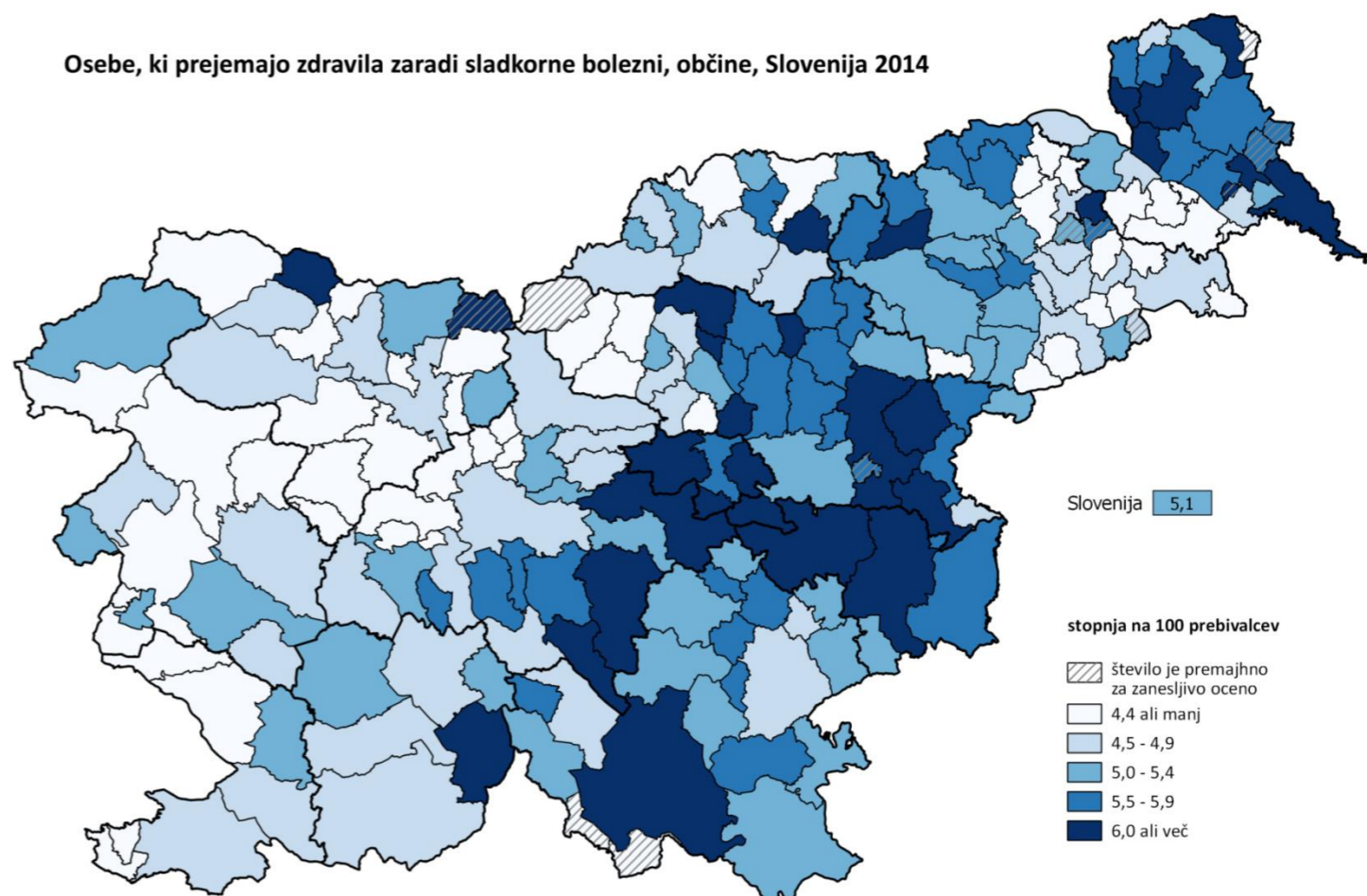

Odstotek oseb po regijah, ki prejemajo zdravila za zniževanje glukoze v krvi, 2015

Odstotek oseb po občinah, ki prejemajo zdravila za zniževanje glukoze v krvi, 2014

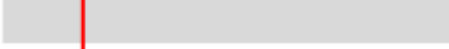
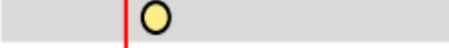
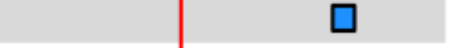
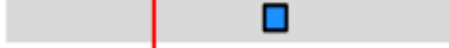

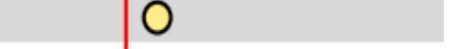

Osebe, ki prejemajo zdravila zaradi sladkorne bolezni, občine, Slovenija 2014

Zdravje v občinah, 2016

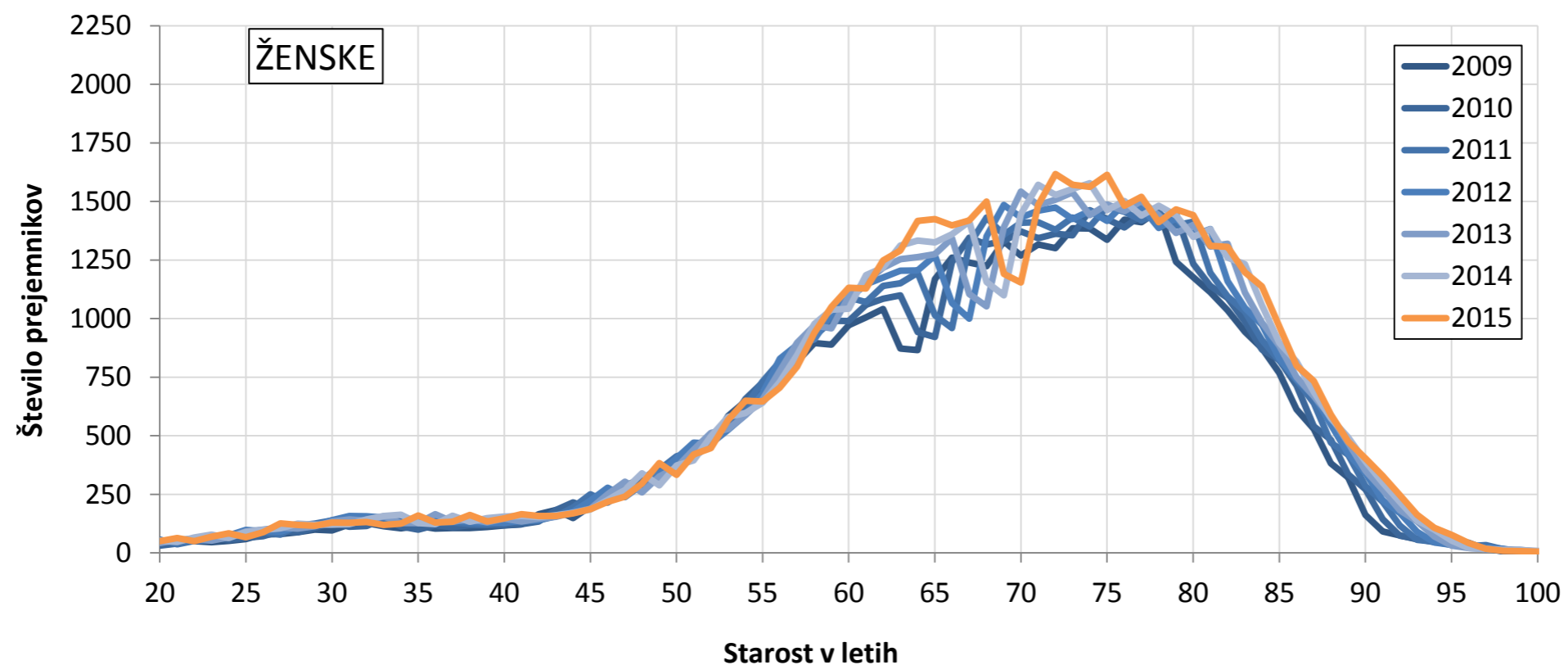
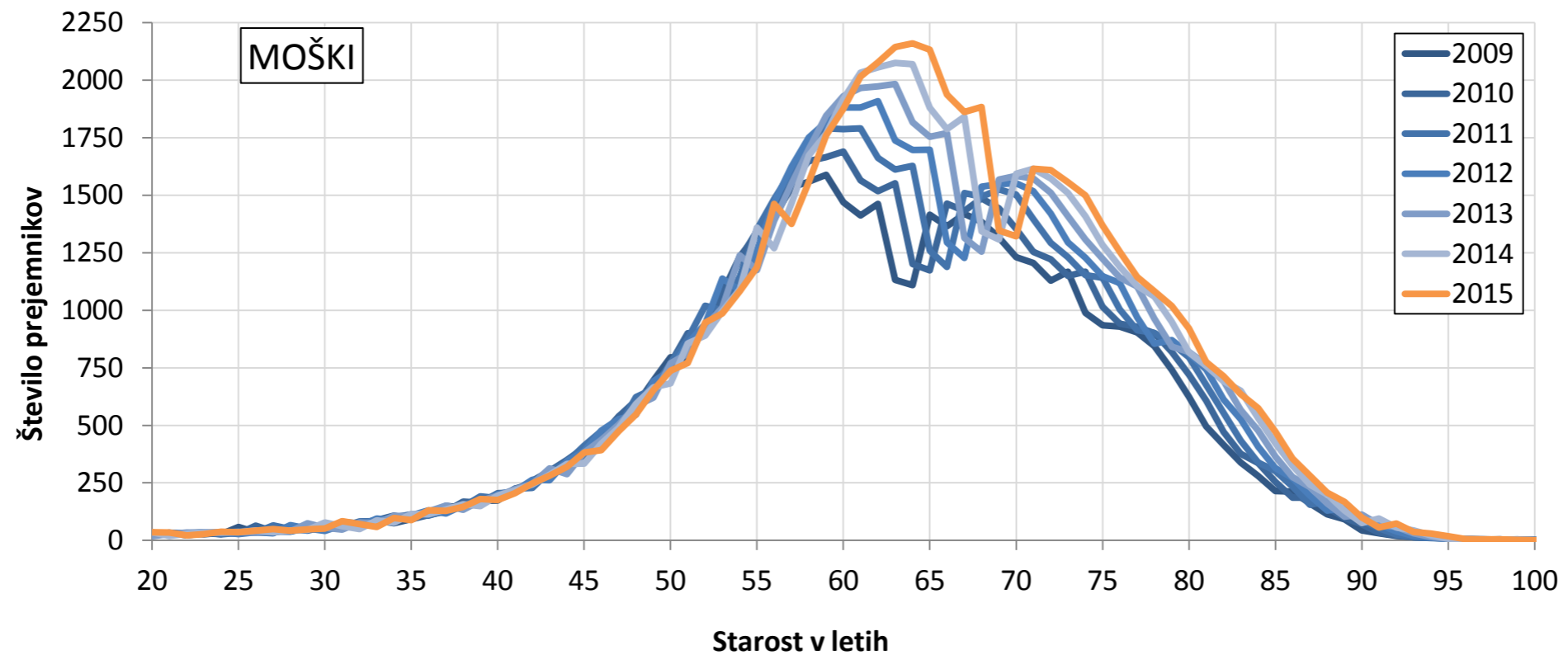
Orodje za odločevalce in ostalo zainteresirano javnost.
Po posameznih občinah, primerjava z upravno enoto in statistično regijo.

Vključen tudi kazalnik o deležu prejemnikov zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni po občinah in primerjava s Slovenijo.

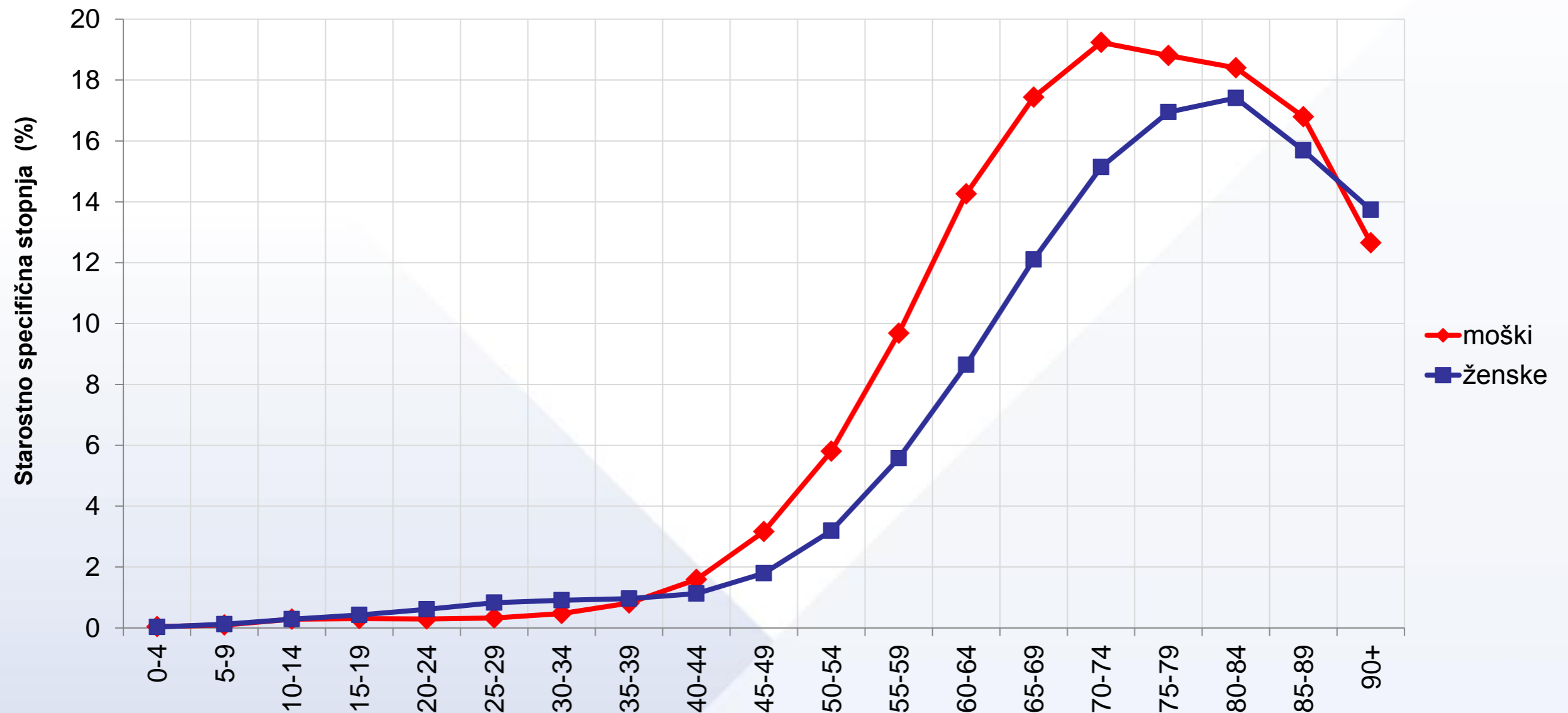
Kazalnik	Občina	UE	Regija	SLO	Enota	Manj od povprečja	Več od povprečja
4.1 Samoocena dobrega zdravja	63^m	62	64	66	%		
4.2 Bolniška odsotnost	18,0	18,0	15,4	13,7	dnevi		
4.3 Astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)	. ⁿ	. ⁿ	0,3	1,2	sss/1000		
4.4 Bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)	2,3	2,3	3,1	2,0	sss/1000		
4.5 Prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni	6,9	6,9	6,2	5,1	sss/100		
4.6 Prejemniki zdravil zaradi poviš. krvnega tlaka	27,2	27,2	26,4	23,7	sss/100		
4.7 Prejemniki zdravil proti strjevanju krvi	13,3	13,3	12,1	11,8	sss/100		
4.8 Srčna kap (35-74 let)	2,3	2,3	2,5	1,9	sss/1000		
4.9 Možganska kap (35-84 let)	3,5	3,5	2,9	2,6	sss/1000		

Zdravstveno stanje

Število prejemnikov zdravil za zniževanje glukoze v krvi (antihiperглиkemikov) po starosti, Slovenija 2009 - 2015

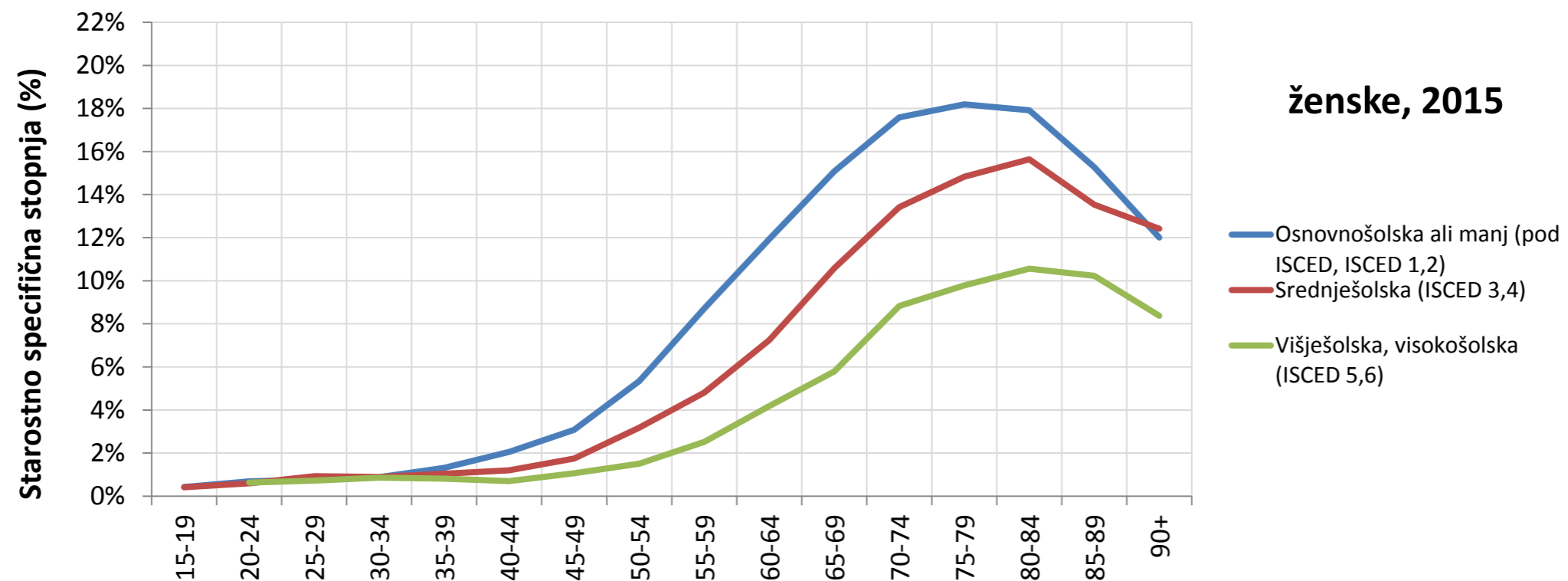
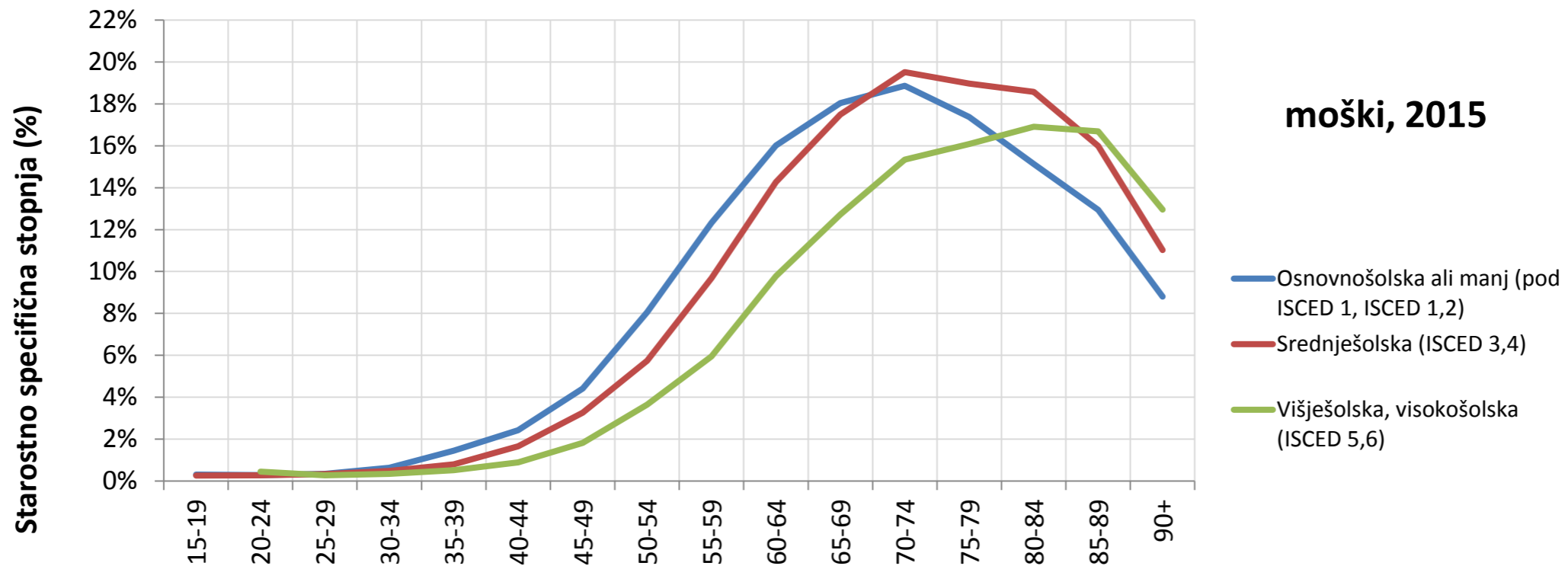
Starostno specifične stopnje sladkorne bolezni, zdravljene z zdravili za zniževanje glukoze v krvi, Slovenija 2015

Socialne neenakosti pri sladkorni bolezni

V skupinah s slabšim socio-ekonomskim položajem je SB pogostejša kot med bolj izobraženimi.

Prevalenca sladkorne bolezni po starosti, spolu in doseženi izobrazbi, SI. 2015

Trendi, napovedi

Po podatkih zbirke porabe zdravil na Rp se število oseb, ki prejemajo zdravila za SB, **vsako leto poveča za okoli 3% (približno 2.500 oseb)**.

Od leta 2010 - 2015 je naraslo za 15%.

2010: 92.466

2015: 106.318

Incidenca

Novih prejemnikov zdravil je bilo v letu 2014 okoli 10.500.

Med 4.000 - 4.500 oseb se ne pojavi več med prejemniki v naslednjem letu, razlogi: umrljivost, zaključek nosečnosti, v kateri se je pojavil nosečniški diabetes, prenehanje jemanja antihiperglikemičnih zdravil, ki so bila potrebna ob zdravljenju drugih bolezni, samovoljna opustitev zdravljenja.

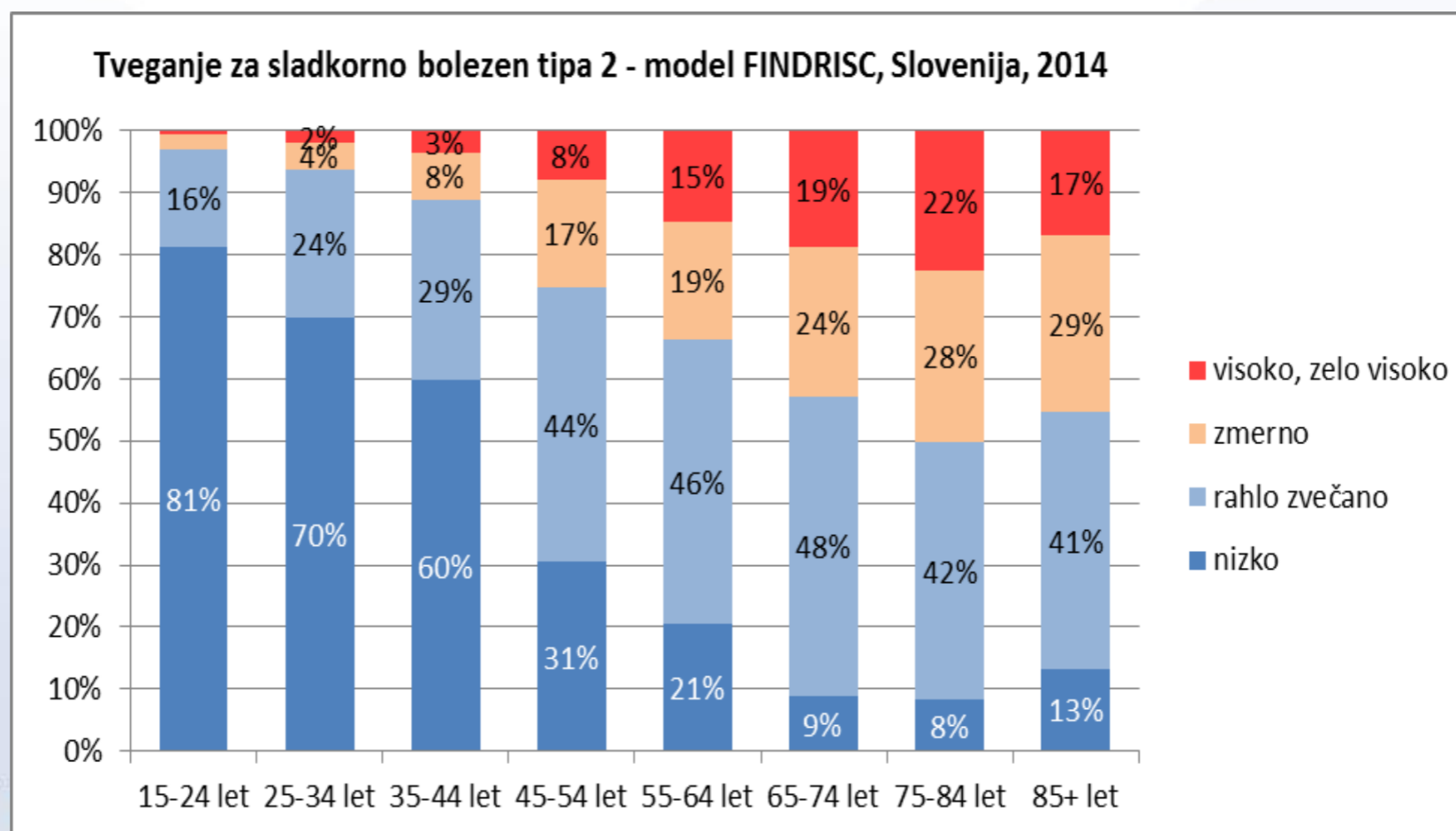
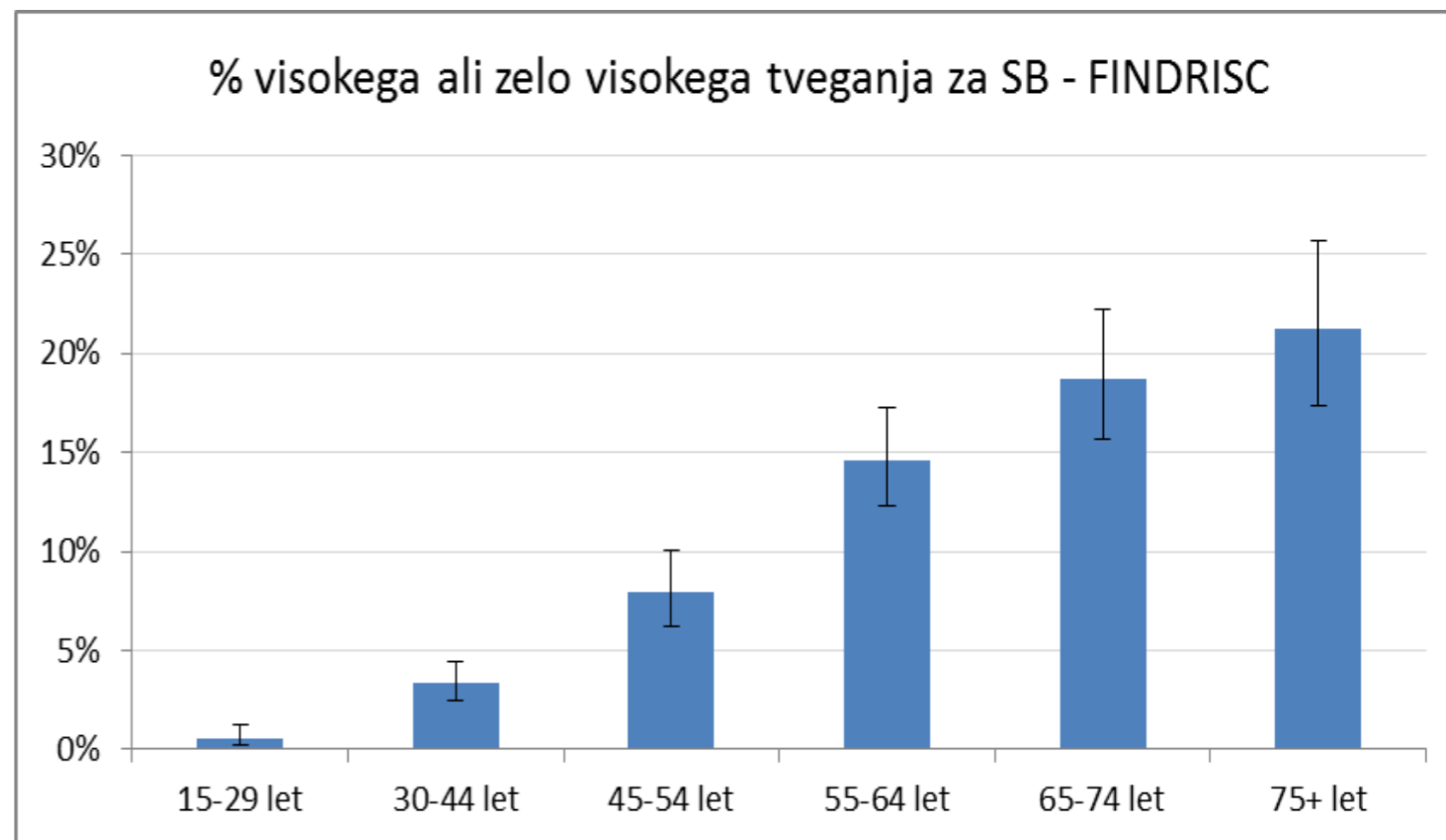
Determinante SB – neugodni trendi oz. ni izboljšanja

- prehrana, telesna dejavnost, debelost, kajenje, psihosocialni stres
- socialne determinante neenakosti v zdravju (izobrazba, zaposlitveni status, prihodek, revščina in materialna prikrajšanost)
- značilnosti socialnega okolja in skupnosti

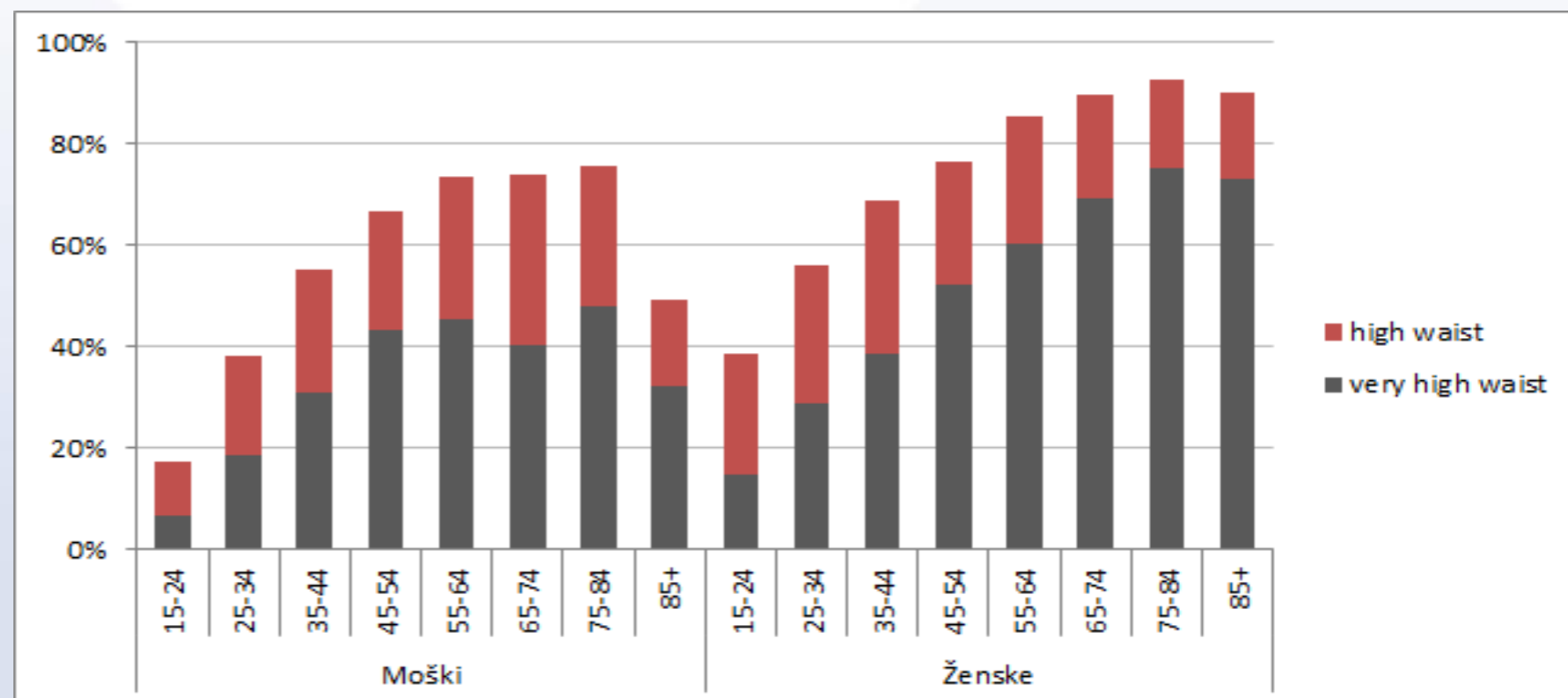
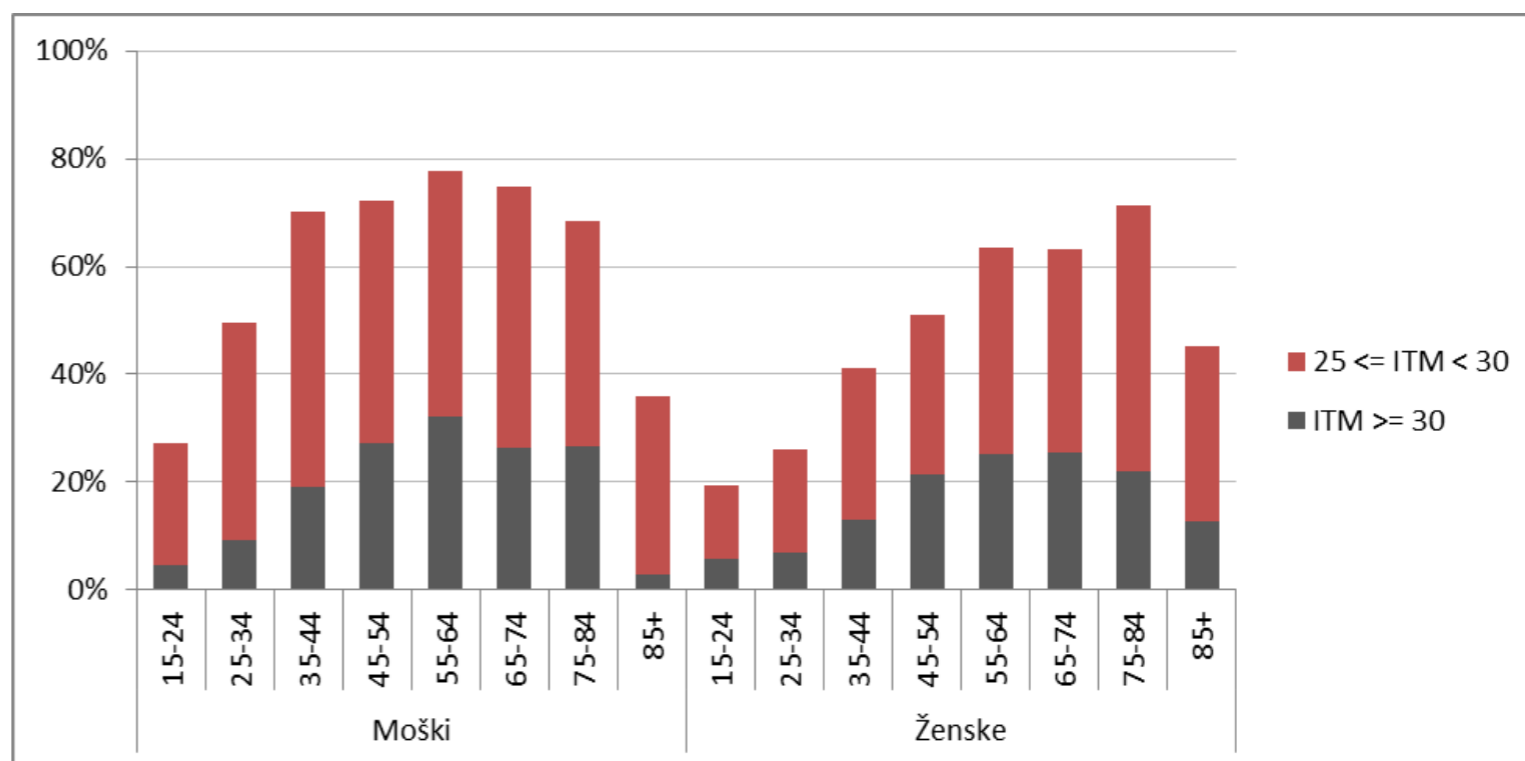
Ranljive skupine: manj izobraženi, z nizkimi prihodki, nizkim zaposlitvenim statusom, rasna in etnična pripadnost, migranti, prebivalci ruralnih območij, depriviranih okolij, prebivalci revnih mestnih predelov

Tveganje za sladkorno bolezen v prihodnjih 10 letih po modelu FINDRISC

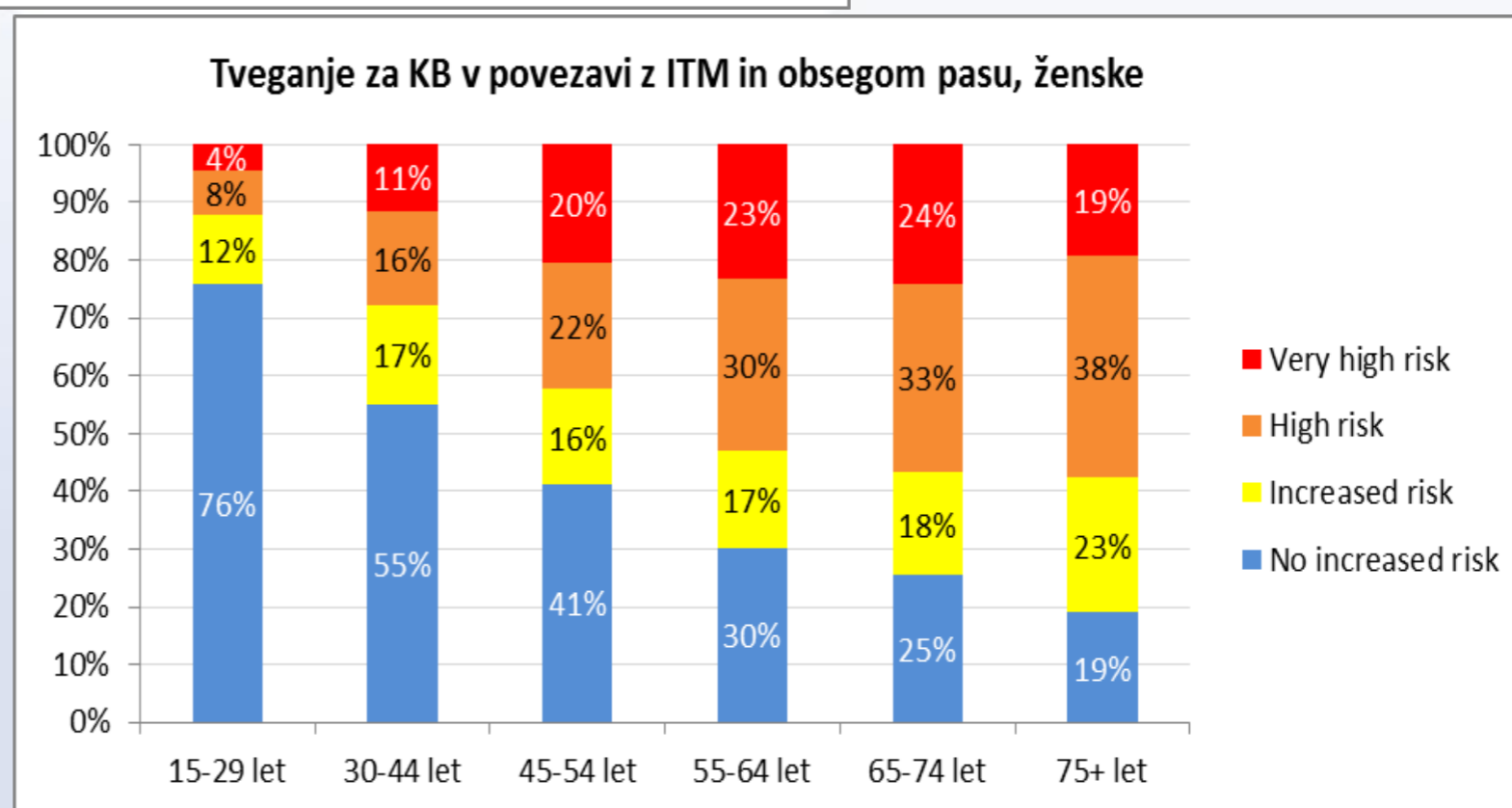
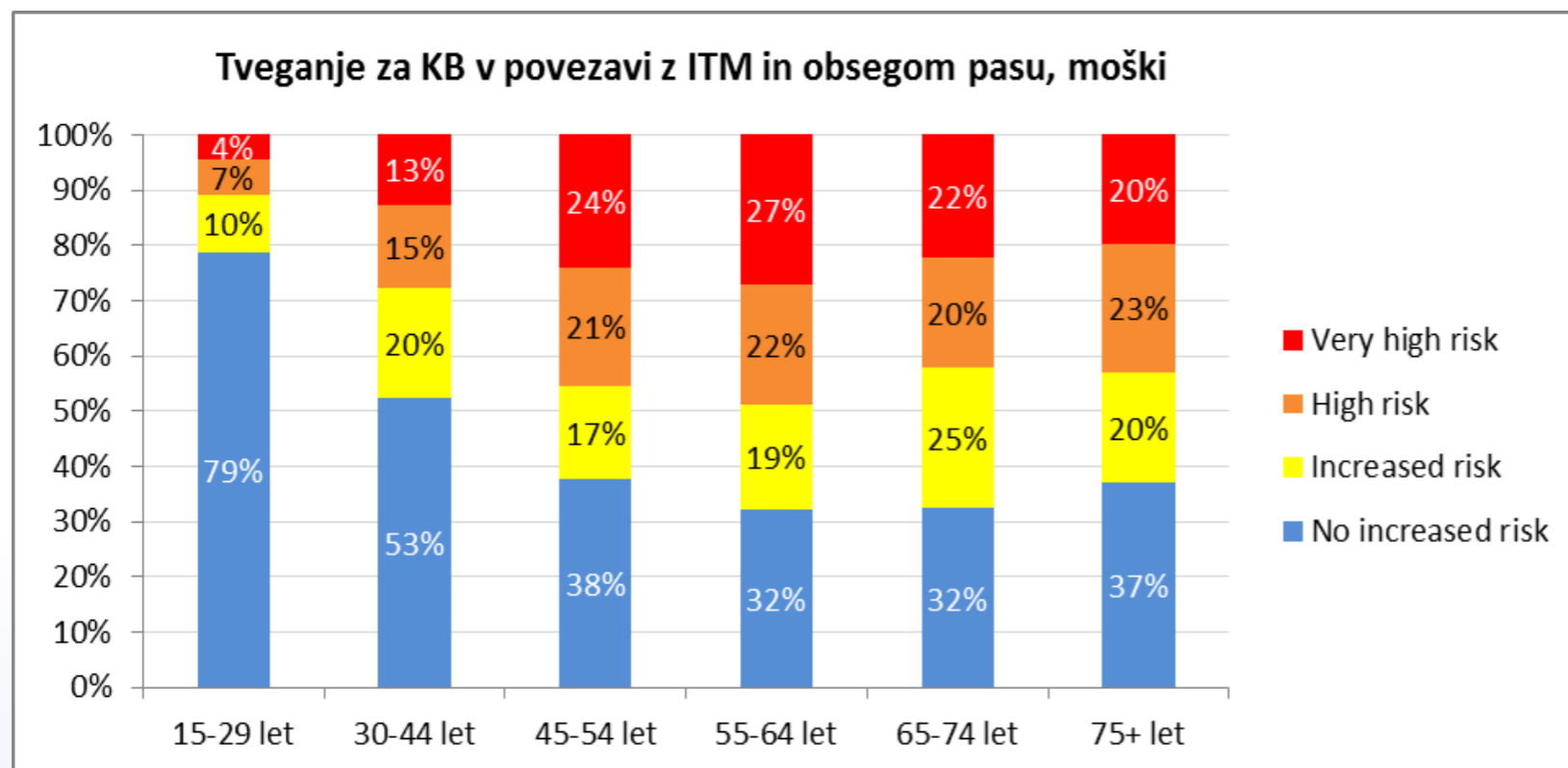
(FINNish Diabetes Risk Scoring) na podlagi podatkov raziskave EHIS 2014, Slovenija

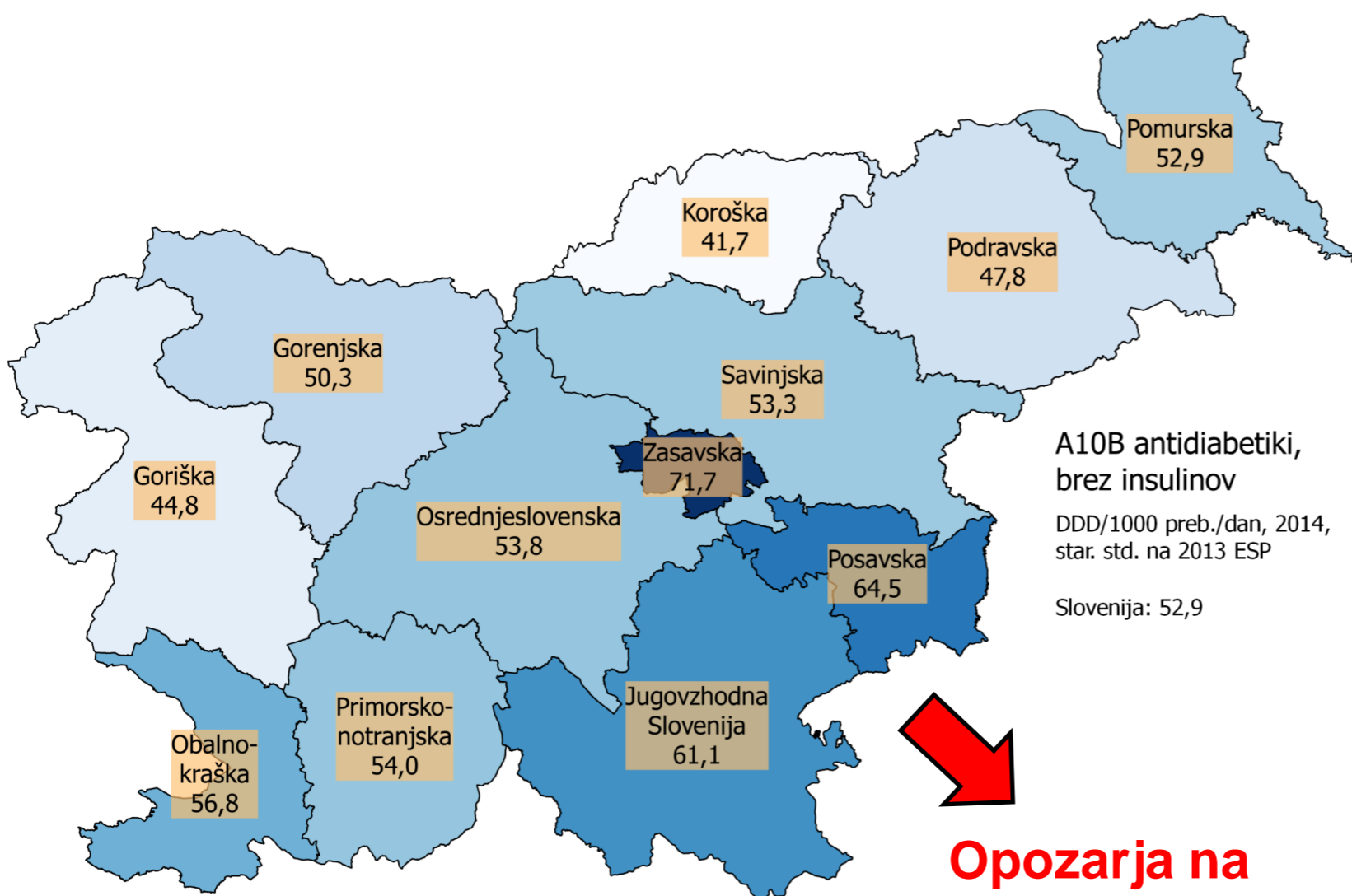
Delež debelosti, čezmerne telesne mase, trebušne debelosti pri odraslih prebivalcih po spolu in starostni skupini, Slovenija, EHIS 2014

Metabolno tveganje za kronične nenalezljive bolezni, povezano z ITM in trebušno debelostjo, Slovenija, EHIS 2014

Starostno standardizirana stopnja prevalence sladkorne bolezni, zdravljene samo s peroralnimi antihiperглиkemiki, po regijah, Slovenija 2014

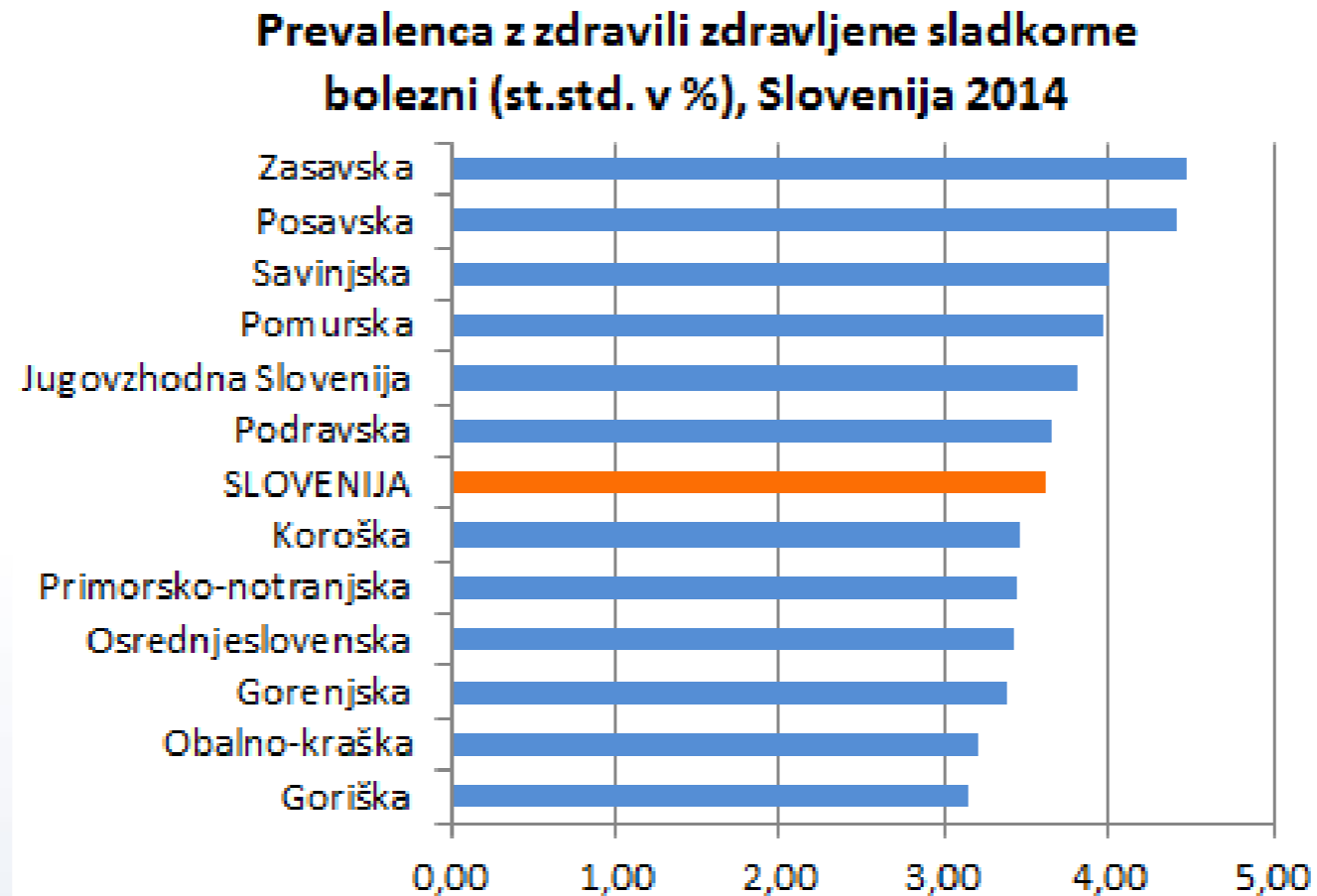

**Opozarja na
nujne
UPSTREAM
ukrepe**

Kazalnik prikaže **zdravstvene potrebe :**

- katera okolja imajo večje potrebe po izvajanju edukacije za osebe s SB
- program edukacije s pristopi za skupine z nizkim SE položajem (usmerjen k enakosti v zdravju)
- program upošteva kulturno in jezikovno ozadje /sredino uporabnikov
- aktivno vabljenje v edukacijo, vloga izbranega zdravnika, DMS - koordinator zdravljenja
- večja dostopnost edukacije: krajevna, fizična, organizacijska, informacijska, načrtovanje zmogljivosti
- skupnostni pristop

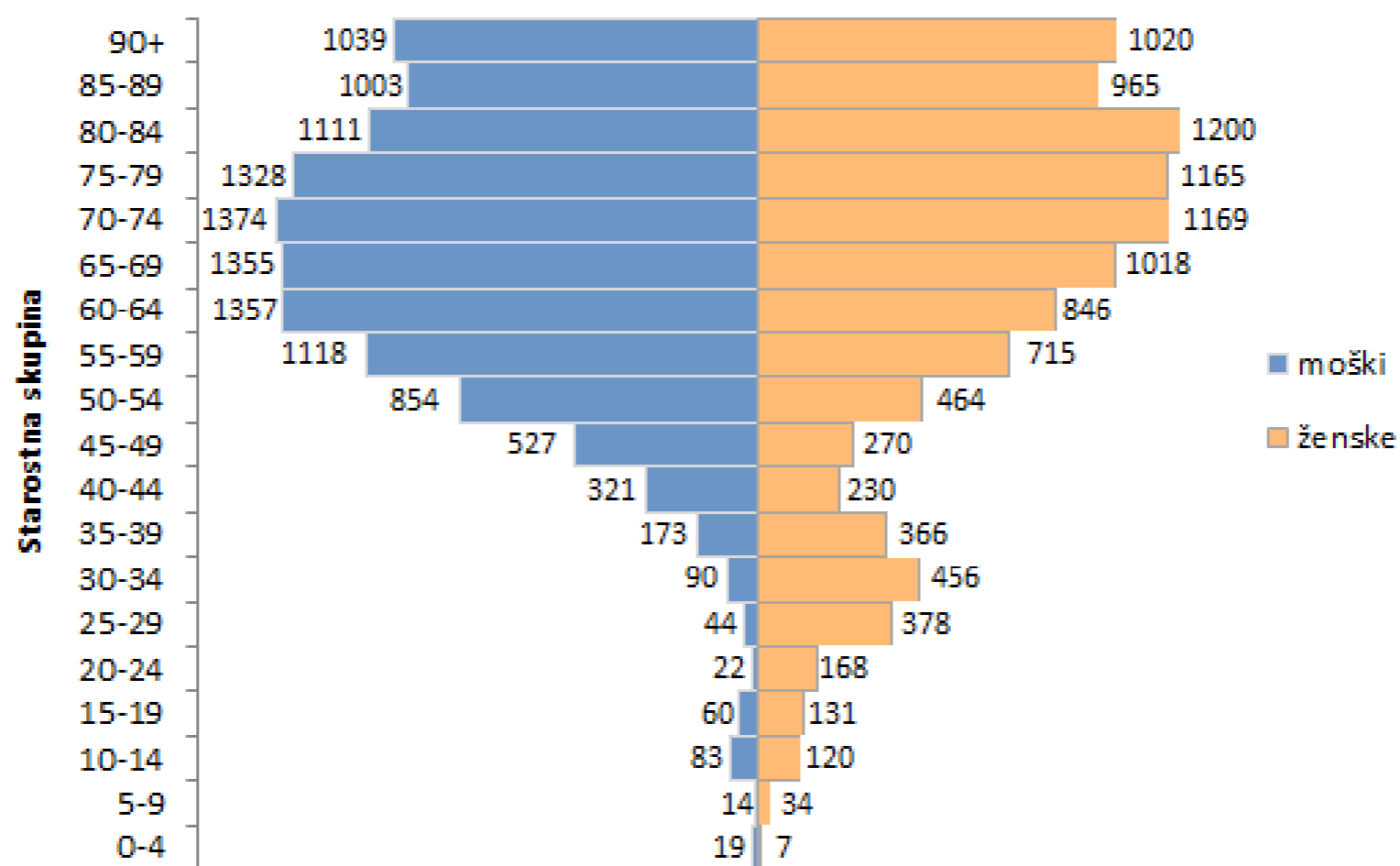
Prevalenca z zdravili zdravljene sladkorne bolezni po statističnih regijah, Slovenija 2014

- Nehomogenost porazdelitve prevalence SB – velike razlike med področji v Sloveniji
- Odločevalci – makro, mezo raven
- Javnozdravstvene funkcije na področju sladkorne bolezni
- Informacijske potrebe različnih deležnikov pri upravljanju, evalvaciji, načrtovanju programov.
 - **Prevalenca sladkorne bolezni v neki skupnosti je tudi kazalnik na splošno večjih zdravstvenih potreb tega okolja.**

Incidenčna stopnja sladkorne bolezni, zdravljene z zdravili

Incidenčna stopnja sladkorne bolezni, zdravljene z zdravili za zniževanje glukoze v krvi, na 100.000 oseb, Slovenija 2013

Število prejemnikov antihiperglikemikov po tipu zdravljenja

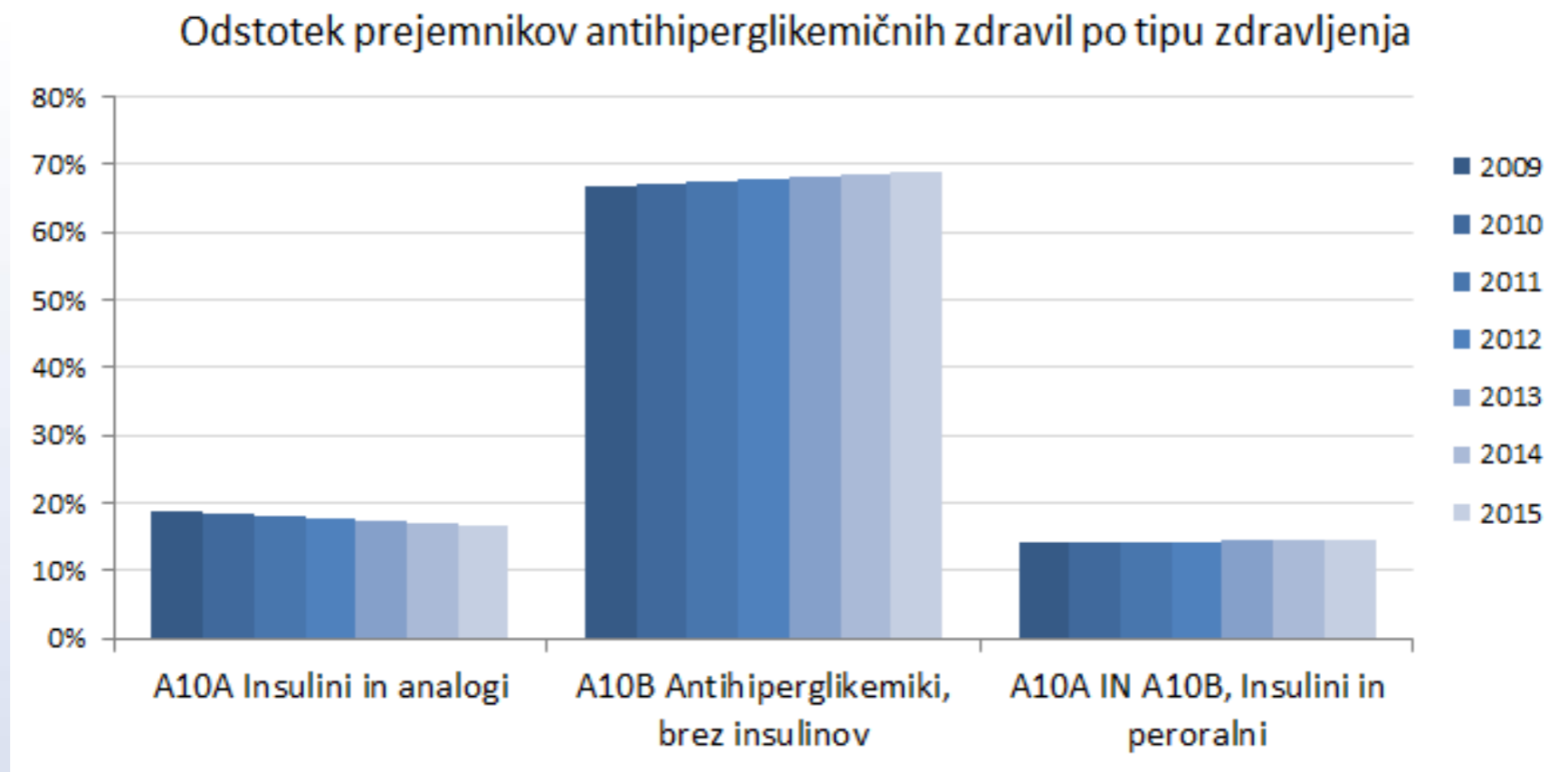
Od skupno 106.300 prejemnikov v letu 2015:

69% se zdravi brez insulina - 73.200 oseb prejema antihiperglikemike v obliki tablet

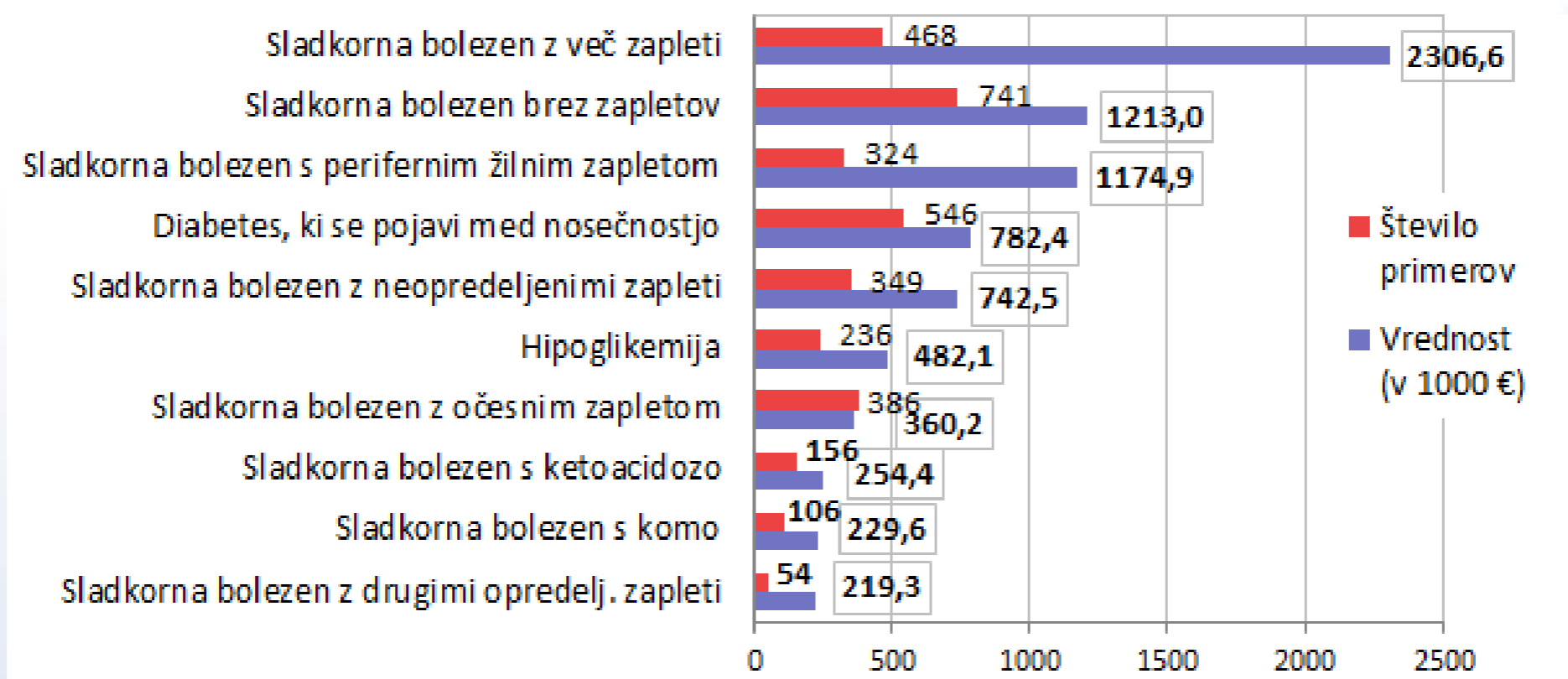
17% samo insulin 17.600 oseb

15% oboje 15.500 oseb

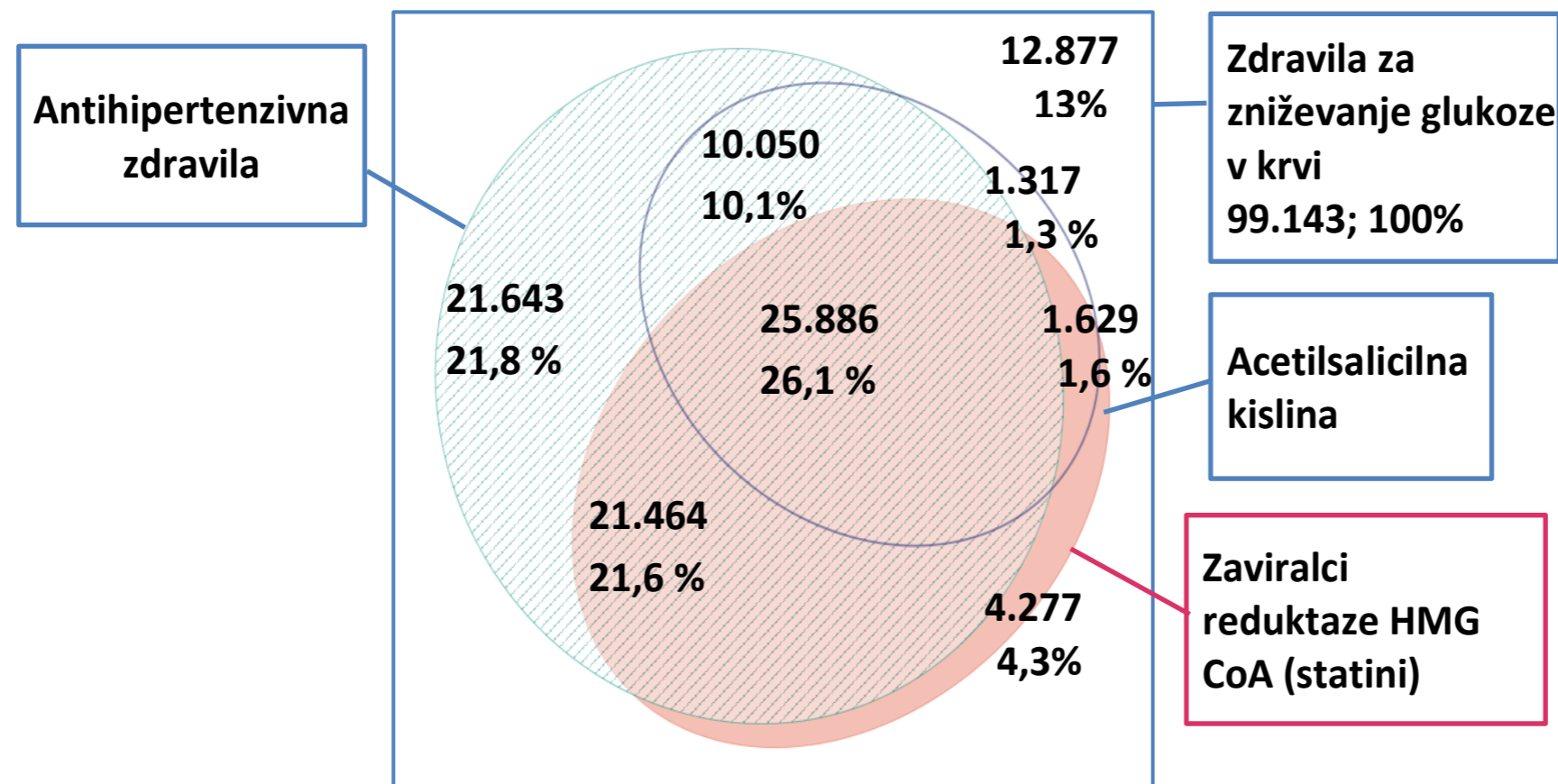
Z insulinom se zdravi okrog 33.000 oseb ali 31% prejemnikov antihiperglikemikov

Bolnišnične obravnave z glavno diagnozo sladkorna bolezen po rangu skupne vrednosti za diagnozo in številu primerov, Slovenija, 2012

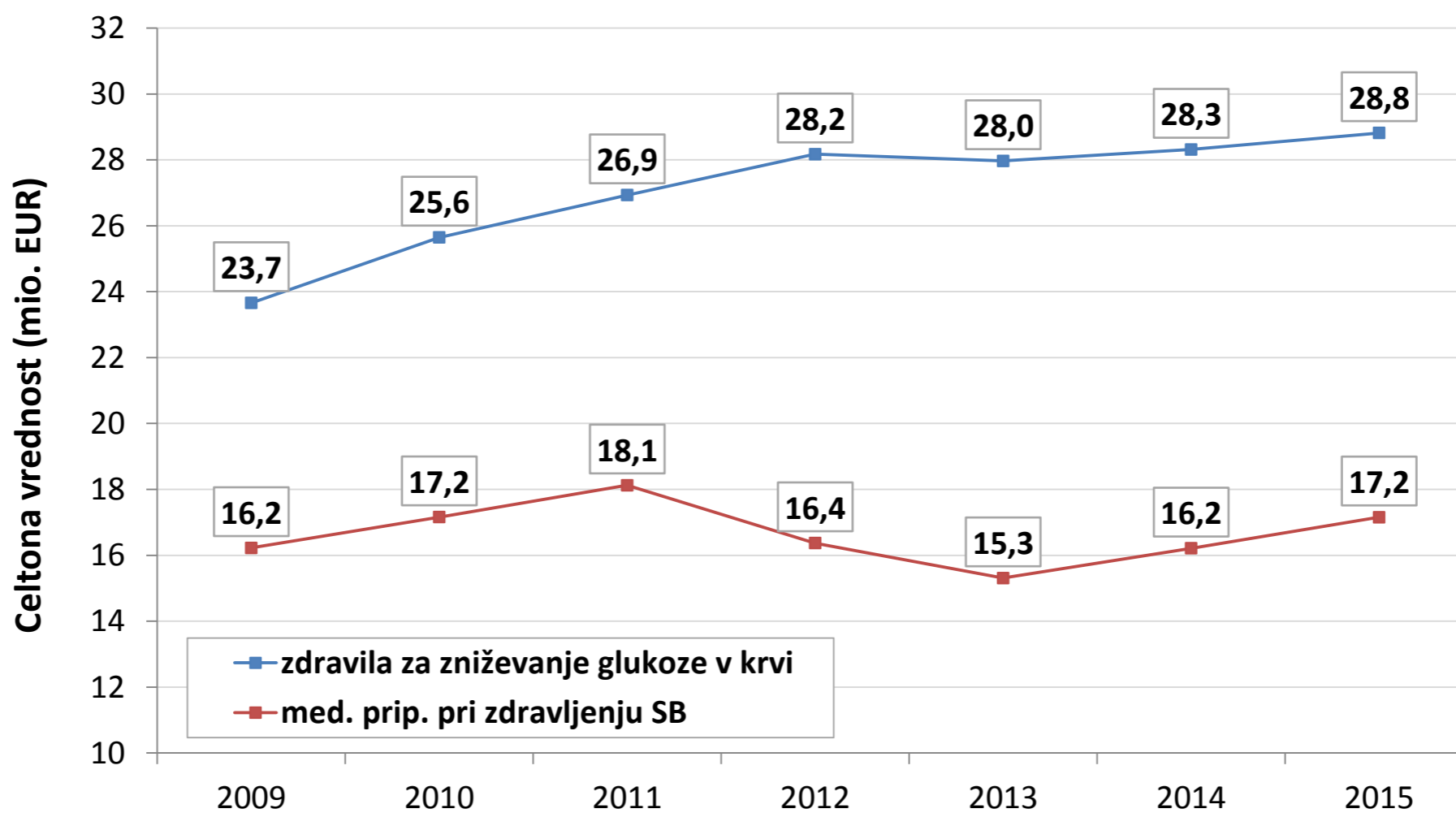

Število in delež oseb s sladkorno boleznijo, ki so prejeli zdravila za zniževanje glukoze v krvi in za zdravljenje arterijske hipertenzije, dislipidemije, antiagregacijsko terapijo (ASA), Slovenija, 2012

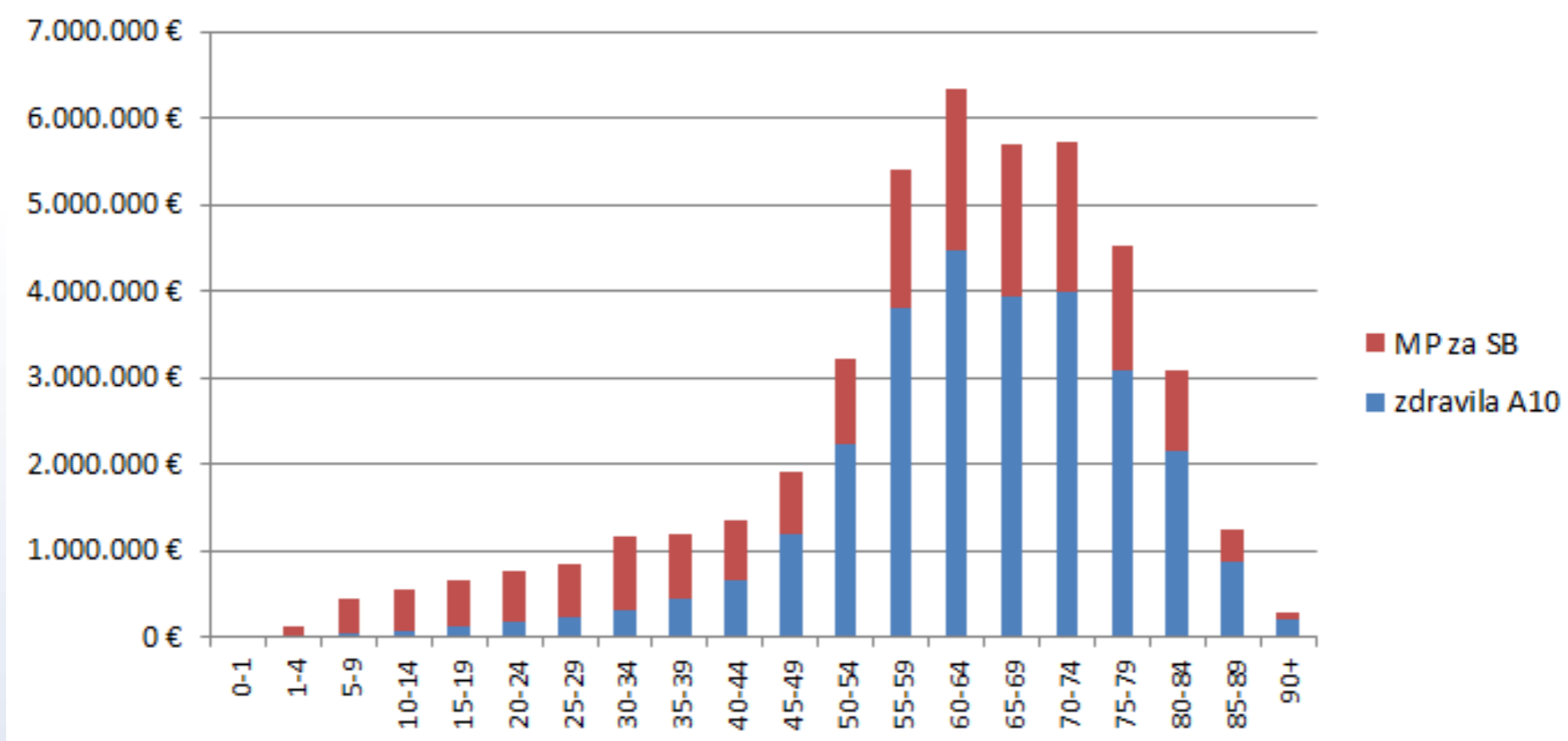

Izdatki za zdravila in medicinske pripomočke za zdravljenje sladkorne bolezni

Celotna vrednost izdanih zdravil in medicinskih pripomočkov pri zdravljenju SB (mio. EUR)

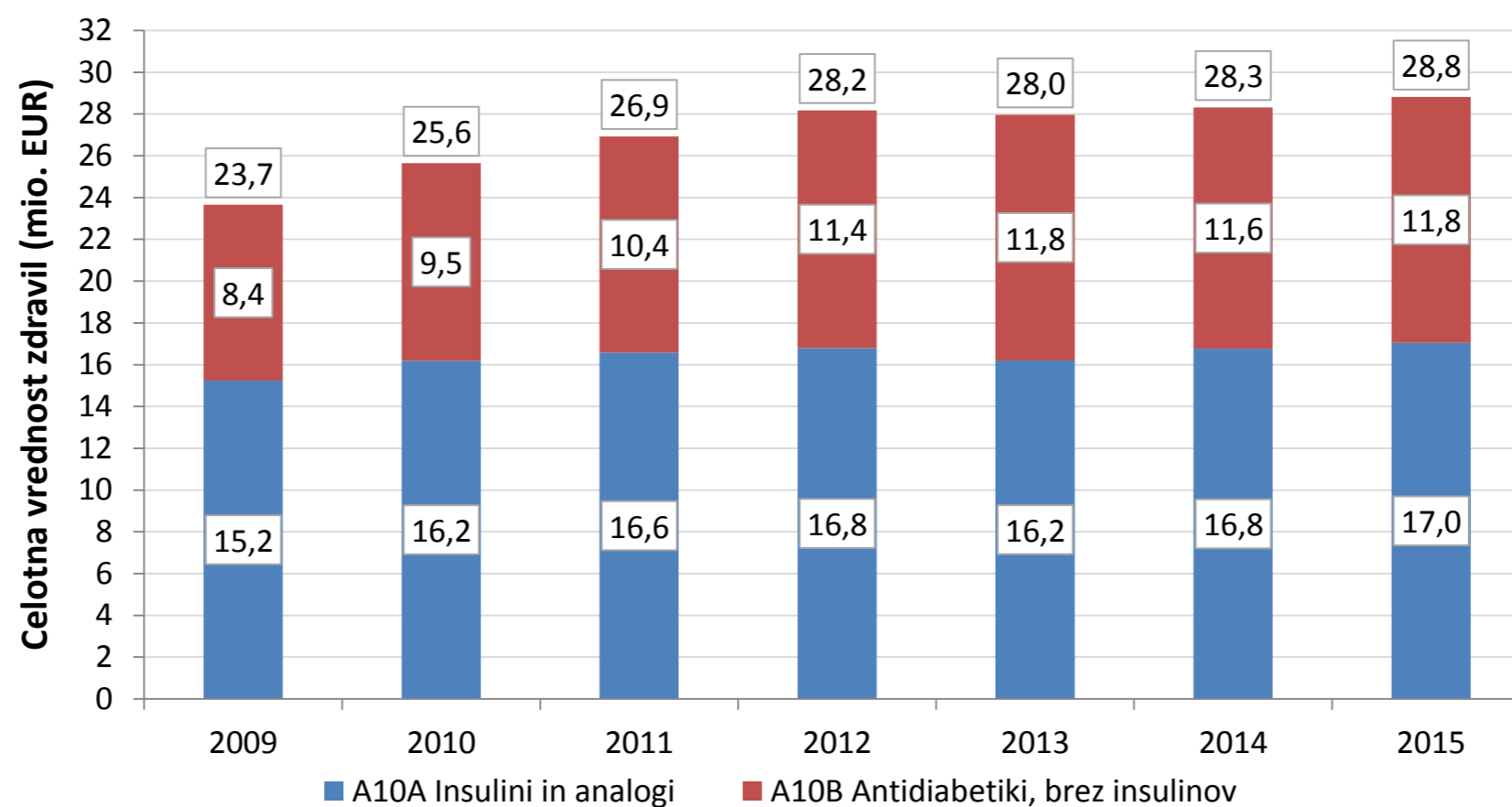

Skupna vrednost sredstev za nadzor glikemije po starostnih skupinah prejemnikov, Slovenija 2012

Rast izdatkov za zdravila za zniževanje glukoze v krvi se je v zadnjih štirih letih ustalila

Celotna vrednost izdanih zdravil za zniževanje glukoze v krvi (mio €)

Mednarodne primerjave kazalnikov porabe zdravil:

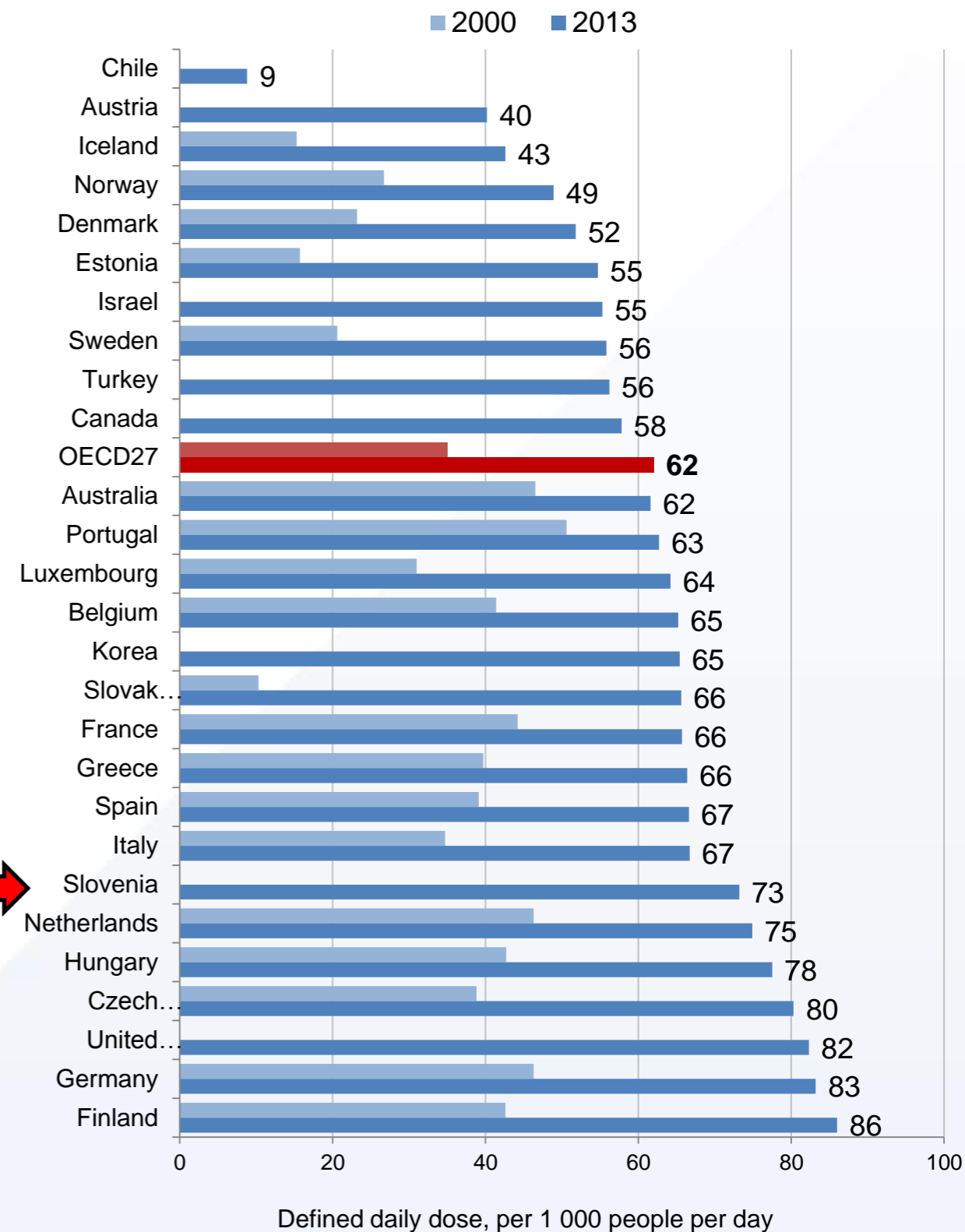
V obdobju 2009–2015 je poraba zdravil za zniževanje glukoze v krvi naraščala

Skupno število predpisanih definiranih dnevni odmerkov zdravil za zniževanje glukoze v krvi na 1000 prebivalcev na dan (DID)

V primerjavi z ostalimi OECD27 državami je Slovenija po količini porabe teh zdravil nad povprečjem

Antidiabetic drugs consumption, 2000 and 2013 (or nearest year)

Source: OECD Health Statistics 2015, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en>.